

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
1.2 Facultatea	FACULTATEA DE ȘTIINȚE POLITICE, ADMINISTRATIVE ȘI ALE COMUNICĂRII
1.3 Departamentul	DEPARTAMENTUL DE JURNALISM
1.4 Domeniul de studii	ȘTIINȚE ALE COMUNICĂRII
1.5 Ciclul de studii	LICENȚĂ
1.6 Programul de studiu / Calificarea	JURNALISM

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Istoria presei scrise românești						
2.2 Titularul activităților de curs	prof. univ. dr. Ilie Rad						
2.3 Titularul activităților de seminar	drd. Otilia Mureșan						
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	II	2.6. Tipul de evaluare	E/C	2.7 Regimul disciplinei	OP

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					1
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					2
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					1
Tutoriat					
Examinări					
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual	46				
3.8 Total ore pe semestru	98				
3.9 Numărul de credite	3				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	• Pentru minimum 10 studenți
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	• Pentru minimum 10 studenți

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • Identificarea și analiza critică asupra unor texte media: știri, reportaje, interviuri, fotografii, anchete. • (C5.1) Identificarea și descrierea specificului deontologiei profesionale a jurnalistului – prin prezentarea unor modele de succes. • (C2.1) Înțelegerea teoriilor cu privire la comunicare: limbajul de lemn, cenzura, trucajele în fotografie etc. • Capacitatea de a aplica metoda contextuală la studiul istoriei ideilor • Comparații între textele studiate
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • Rezolvarea în mod realist - cu argumentare atât teoretică, cât și practică - a unor situații profesionale uzuale, în vederea soluționării eficiente și deontologice a acestora. • Respectul față de pluralismul valorilor, așa cum este reflectat în istoria presei

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Transmiterea cunoștințelor teoretice și înțelegerea presei românești și a dinamicii textelor media
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Înțelegerea unor concepte specifice jurnalismului • Identificarea unor texte media caracteristice unei perioade de timp analizate • Cunoașterea unor modele de succes prezentate • Înțelegerea modului în care au evoluat genurile jurnalistice

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Introducere. Valoarea și rolul istoric al presei. Începuturile presei române.	Prezentare orală, Explicații	Studentii vor trebui să aducă argumente referitoare la valoarea și importanța presei de-a lungul timpului
2. Presa cultural-politică a generației de la 1848. Dacia literară. Propășirea. Magazin istoric pentru Dacia.	Prezentare orală, Discuții, Multimedia - fotografii	Observarea rolului jucat de aceste publicații în formarea conștiinței naționale și în pregătirea Unirii din 1859
3. Presa de la Unire până la Războiul de Independență	Prezentare orală, Discuții, Multimedia – fotografii	Studentii vor asculta o prezentare a Legii presei din 1856 și apoi vor compara legislația în

		materie de atunci, cu cea de acum
4. Presa românească în ultimul pătrar al veacului XIX	Prezentare orală, Discuții, Multimedia – fotografii	Identificarea unor publicații apărute în acea perioadă, și a căror continuitate poate fi regăsită și azi. Exemplificarea unor agenții de știri sau forme asociative ale jurnaliștilor
5. Presa românească la începutul secolului XX	Explicații, Prezentare orală, Documente, Discuții	Analiza vizuală a unor publicații specifice perioadei. Discuții legate de conținutul și forma unor publicații
6. Presa în perioada interbelică	Expunere Multimedia (foto-video), Discuții	Vizionarea documentarului Memorialul durerii, ep. 9, <i>Să nu răzbunați</i> , ce conține mărturii despre presa vremii, interviu cu Măriuca Vulcănescu, fiica marelui publicist Mircea Vulcănescu
7. Presa în timpul dictaturii regale	Prezentare orală, Multimedia - foto	Studentilor li se vor prezenta câteva modele de succes în publicistică: G. Călinescu, Cezar Petrescu etc.
8. Presa dictaturii legionare	Prezentare orală, Multimedia foto - documente, Explicații	Studentii vor citi și analiza textul din colecția personală a lui Dudu Velicu (angajat la Serviciului Special de Informații) despre uciderea lui Nicolae Iorga
9. Presa în timpul dictaturii antonesciene	Prezentare orală, Multimedia foto - video	Vizionarea unor documentare cu ordinul Mareșalului Antonescu, rămas celebru prin enunțul: “Vă ordon: Treceți Prutul!”
10. Presa în perioada “obsedantului deceniu”	Prezentare orală, Explicații, Discuții	Studentii vor primi spre citire textul abdicării Regelui Mihai, pe care toate ziarele l-au publicat la acea vreme. Discuții și observații pe marginea textului
11. Presa în perioada relativei liberalizări (1965 - 1971)	Expunere, Multimedia foto-document	Studentii vor identifica publicații apărute în această perioadă, a căror

		aparitie există și azi. Se va analiza modul în care acestea au evoluat ca formă și conținut
12. Presa românească în perioada “deceniului satanic”	Prezentare orală, Discuții, Multimedia - video	Studentii vor viziona fragmentul legat de ziarul Scânteia, din ecranizarea <i>Amintiri din epoca de aur</i> . Vor fi prezentate o serie de exemple de cenzură și limba de lemn, specifice perioadei
13. Presa Românească post decembristă	Prezentare orală, Discuții, Multimedia – foto document	Studentii vor analiza modul în care tehnologia s-a răsfrânt asupra presei. Argumente pro și contra libertății de exprimare dobândite o dată cu Revoluția din 1989
14. Presa românească din exil și diasporă	Prezentare orală, Discuții, Multimedia - foto	Studentii vor observa și analiza rolul acestor publicații în păstrarea conștiinței naționale

Bibliografie

Bibliografia obligatorie:

Badea Marin, *Scurtă istorie a presei românești*, Editura Economică, București, 2004.

Hangiu Ion, *Dicționar al presei literare românești (1790-1982)*. Argument de Ion Dodu Bălan, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1987.

Ilie Rad, *Incursiuni în istoria presei românești*, Editura Accent, Cluj-Napoca, 2008.

Iliescu Adriana, *Revistele Literare la sfârșitul secolului al XIX-lea*, Editura Minerva, București, 1972.

Ioanițiu Mircea, *Amintiri și reflecții*, Editura Enciclopedică, București, 1993.

Ionescu Nae, *Curs de filosofie a religiei. 1924-1925*, ediție îngrijită de Marin Diaconu, prefață de Nicolae Tatu, postfață de Mircea Vulcănescu, Editura Eminescu, 1998.

Manolescu Nicolae, *Antisemitismul și limba de lemn*, în *România Literară*, an XXIV, nr. 26, 27 iunie 1991, p. 2.

Mihai Coman, *Mass-media în România postcomunistă*, Editura Polirom, Iași, 2003.

Mora Mihail, *Ziare și ziariști*, tipografia Aurora, București 1907.

Noica, Constantin, *Simple introduceri la bunătatea timpului nostru*, Editura Humanitas, București, 1992.

Petcu Marian, *Istoria presei române*. Antologie de ~, Editura Tritonic, București, 2003.

Petcu Marian, *Puterea și cultura. O istorie a cenzurii*, Editura Polirom, Iași, 1999.

Sasu Aurel, *Cultura română în Statele Unite și Canada, I. Presa*, Editura Fundației Cultural Române, București, 1993.

Tribuna și spiritul ei, în *Tribuna 120. Studii. Evocări, amintiri, analize*. Coordonator: I. Maxim Danciu, Editura Tribuna, Cluj-Napoca, 2004, p. 48.

Vasile Pasailă, *Presa în istoria modernă a românilor*, Editura Fundației PRO, București, 2004.

Bibliografie facultativă:

Cocea N.D., *Scieri alese*. Ediție îngrijită, studiu introductiv, tabel cronologic, bibliografie și note de Dr. Virgiliu Ene, editura Albatros, București, 1982.

Ela Cosma, *Presa săsească și revoluția în Transilvania la 1848-1849. Sächsische Presse und Revolution in Siebenbürgen 1848/1849*. Traducerea textelor de Ela Cosma. Übersetzung von Ela Cosma, Presa Universitară Clujeană. Arbeitskreis für Siebenbürgische Landescunde Heidelberg, [Cluj-Napoca], 2002.

Hary Kuller, *Presa evreiască din România*, Editura Tritonic, București, 2004.

Liiceanu Gabriel, *Jurnalul de la Păltiniș*, Editura Humanitas, București, 1991.

Micu Dumitru, *Presa literară în perioada interbelică*, în *Sinteze de literatură română*. Coordonator: Constantin Crișan, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1981.

Peter Gross, *Colosul cu picioare de lut. Aspecte ale presei românești postdecembriste*. Traducere de Irene Joanesu, Editura Polirom, București, 1999.

Selejan Ana, *Literatura în totalitarism 1949-1951*, Editura Casa Românească, București, 2007.

8.2 Seminar	Metode de predare	Observații
1. Primele încercări revuistice. Actul de naștere al presei române.	Prezentări de caz: <i>Curierul românesc, Gazeta de Transilvania, Foaie pentru minte, inimă și literatură, Dacia literară</i>	Studentii vor putea analiza pe baza unor foto-documente cum arătau primele publicații. Discuții despre paginație, conținut și doctrine
2. Presa românească de la mijlocul secolului XIX	Prezentări de caz: Importanța colaborării lui Mihai Eminescu la publicația <i>Timpul</i>	Studentii vor citi mai multe texte aparținând publicistului Mihai Eminescu. Discuții și observații pe marginea textelor
3. Presa românească din perioada interbelică (1918 - 1944)	Prezentări de caz: Memorialul Durerii: <i>Demonul din călimară,</i>	Discuții pe marginea documentarului. Studentii vor trebui să înțeleagă contextul politic, social și

	documentar despre jurnaliștii: Nichifor Crainic, Pamfil Șeicaru, Radu Gyr etc. și publicațiile: <i>Curentul, Frontul, Gândirea, Universul, Cuvântul</i> etc. specifice vremii	cultural al vremii. Analiza publicațiilor din punct de vedere al politicii editoriale. Înțelegerea unor modele de succes
4. Cenzura în presa comunistă	Demonstrații. Studiu de caz – <i>Scânteia, Scanteia Tineretului și România Liberă</i>	Vizionarea unui documentar despre Combinatul poligrafic Casa Scânteii și despre cele trei publicații tipărite acolo. Analize și comentarii pe baza documentarului <i>Un ziar de la București la Washington</i>
5. Presa postdecembristă. Despre libertatea de exprimare și tabloidizare	Studiu de caz: cotidianul <i>Evenimentul Zilei</i> , articolul <i>O găină a născut doi pui vii</i>	Studentii vor trebui să aducă argumente pro și contra tabloidizării, să înțeleagă și să stabilească limite între adevăr și ficțiune
6. Presa din diasporă. O componentă a culturii române	Studiu de caz: revista <i>Noi</i> , editată de Valeriu Anania în Detroit, SUA.	Studentii vor analiza formatul atipic al revistei, dar și poemele publicate în <i>Caseta de literatură</i>
7. Despre tehnică. De la litere de plumb la on-line	Demonstrație	Vizită la Imprimeriile Ardealul din Cluj-Napoca

Bibliografie

Ilie Rad, *Incursiuni în istoria presei românești*, Editura Accent, Cluj-Napoca, 2008.

Iliescu Adriana, *Revistele literare la sfârșitul secolului al XIX-lea*, Editura Minerva, București, 1972.

Petcu Marian, *Istoria presei românești*. Antologie de ~, Editura Tritonic, București, 2003.

Mora Mihail, *Ziare și ziariști*, Tipografia Aurora, București 1907.

Vasile Pasailă, *Presa în istoria modernă a românilor*, Editura Fundației PRO, București, 2004.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Viitorii jurnaliști trebuie să studieze această disciplină pentru a găsi modele la care să se raporteze în cariera lor profesională, pentru a avea un bagaj de cunoștințe vast, care să îi ajute la plasarea în timp și spațiu a unor subiecte, pentru că, așa cum spunea Lucian Blaga, presa a constituit dintotdeauna oglinda cea mai fidelă a spiritului veacului, a aceluia "saeculum".
- În sfârșit, cercetând istoria presei, viitorii jurnaliști pot afla o sumedenie de idei și sugestii pentru ziarele la care vor lucra sau pe care le vor întemeia (machetare, rubrici etc.).

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	<ul style="list-style-type: none"> Activitate la curs	Examen	60%
10.5 Seminar	<ul style="list-style-type: none"> Prezența obligatorie la 6 din cele 7 întâlniri Prezentare proiect minim 3 p.	Proiect scris/prezentare Un proiect de cercetare despre o publicație sau un autor, discutate la curs/seminar.	30%

Prezență obligatorie la cel puțin 12 din cele 14 cursuri planificate.

Pentru studenții care nu întrunesc criteriile de prezență, intrarea în examen va fi condiționată de realizarea unui eseu de minim 3 pagini, pe o temă conexă cu materia studiată.

Copiatul/plagiatul vor fi sancționate conform regulamentului Universității „Babeș-Bolyai”

10.6 Standard minim de performanță

Identificarea corectă a principalilor autori și teme studiate

Capacitatea de a utiliza la un nivel general conceptele disciplinei

Capacitatea de a contextualiza corect cerințele subiectelor de examen în bibliografia recomandată

Data completării

.....

Semnătura titularului de curs

.....

Semnătura titularului de seminar

.....

Data avizării în departament

.....

Semnătura directorului de departament

.....